

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1931 kl. 11.30 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av en tredje emeritilön åt biskopar.

Genom en den 23 januari 1931 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 36, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande dels av kyrkomötets vid propositionen fogade skrivelse den 31 oktober 1929, nr 16, dels ock av ett jämväl vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 23 januari 1931, föreslagit riksdagen att för sin del medgiva,

att ur biskopslöneregleringsfonden må under de i kungörelsen den 22 april 1927 (nr 114) angivna förutsättningar utgå ytterligare en emeritilön till biskop å 9,000 kronor jämte dyrtidstillägg därå.

Sedan 1926 års kyrkomöte och 1927 års riksdag för sin del medgivit, att från biskopslöneregleringsfonden finge under vissa villkor och bestämmelser utgå två emeritilöner till biskopar, vardera emeritilönen å 9,000 kronor, jämte dyrtidstillägg därå, meddelade Kungl. Maj:t i kungörelse den 22 april 1927 angående beredande av emeritilöner åt biskopar de närmare bestämmelserna härom. I kungörelsen förordnas bland annat, att biskop skall vara skyldig att mot åtnjutande av emeritilön avgå från tjänsten, när han fyllt 75 år, att biskop, som antingen fyllt 70 år eller som fyllt 65 år och tillika på grund av sjukdom är för framtiden oförmögen att förvalta sitt ämbete, må kunna på därom gjord ansökan erhålla emeritilön, att innehavare av emeritilön utses av Kungl. Maj:t samt att, då emeritilön i följd av dödsfall eller eljest blivit ledig, vederbörande domkapitel därom skall underrätta ej mindre Kungl. Maj:t än även statskontoret, som har att efter verkställd undersökning till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande, huruvida biskopslöneregleringsfondens ställning medgiver, att ifrågavarande emeritilön ånyo utdelas från fonden.

I propositionen till 1927 års riksdag (nr 25) lämnades en redogörelse för tidigare förslag i ämnet samt de närmare omständigheterna vid nämnda bestämmelser tillkomst.

Här må anmärkas, att riksdagen i den skrivelse (nr 48), vari anmäldes att propositionen bifallits, bland annat anförde:

Under de förda överläggningarna i ämnet har framhållits, att frågan om biskoparnas pensionering borde lösas först i samband med spörsmålet om en

Bihang till riksdagens protokoll 1931. 9 saml. 1 avd. 6 häft. (Nr 7—8.) 1

allmän omreglering av biskoparnas löner. En sådan invändning har också givetvis sitt stora berättigande. Men härvid må icke förglömmas, att löne-regleringsfrågan, som enligt sakens natur är av svårlöst beskaffenhet, kräver en förnyad, rätt så vidlyftig utredning och att det därför kan dröja någon tid, innan densamma kan upptagas till avgörande. Det vill emellertid synas riksdagen, som om vissa skäl talade för att i avvaktan härå redan nu söka vinna en provisorisk lösning av pensionsfrågan. Några farhågor för att man härigenom skulle i något avseende föregripa den blivande löne-regleringen, torde icke förefinnas.

Om riksdagen således kommit till den uppfattningen, att åtskilligt talar för en lösning tills vidare av biskoparnas pensionsfråga, har riksdagen likväl i avseende å det föreliggande förslaget icke kunnat undgå att giva uttryck åt vissa betänkligheter. Sålunda lärer det med fog kunna ifrågasättas, huruvida det kan vara riktigt att, såsom i propositionen föreslås, bestämma en så hög åldersgräns som 75 år. Det vill snarare synas riksdagen, som om goda skäl talade för att här stanna vid en ålder av 70 år i anslutning till vad 1923 års riksdag uttalade beträffande pensionsålder för präster i allmänhet. Och det lärer jämväl kunna sättas i fråga, huruvida det föreslagna pensionsbeloppet kan anses vara riktigt avvägt, särskilt i betraktande därav att biskoparna icke erlagt några avgifter till sin pensionering. Då riksdagen trots de anförda betänkligheterna ansett sig böra giva sin anslutning till Eders Kungl. Maj:ts här föreliggande förslag, vill riksdagen emellertid betona, att detta skett under den bestämda förutsättningen, att den nu föreslagna lösningen av pensionsfrågan är att betrakta såsom varande endast av provisorisk natur och att följaktligen det ifrågavarande spörsmålet bör av Eders Kungl. Maj:t upptagas till förnyad omprövning i samband med frågan om en ny definitiv löne-reglering för biskoparna.

*Kyrkomötet
1929.*

I förenämnda skrivelse till Konungen den 31 oktober 1929 har kyrkomötet anmält, att kyrkomötet i anledning av en vid kyrkomötet väckt motion och på i skrivelsen anförda skäl för sin del beslutat medgiva, att ur biskopslöneregleringsfonden finge — under de bestämmelser i övrigt, som innehållas i kungörelsen den 22 april 1927 — utgå ytterligare en emeritilön å 9,000 kronor jämte dyrtidstillägg.

Kammarkollegiet och statskontoret hava den 30 oktober 1930 i anledning av kyrkomötets skrivelse avgivit gemensamt utlåtande, som intagits i propositionen.

*Departements-
chefen.*

Chefen för ecklesiastikdepartementet har vid ärendets anmälan i statsrådet anfört, att möjligheten att kunna bereda emeritilön åt åtminstone tre biskopar snart sagt vore en nödvändig förutsättning för att den ordning för biskoparnas pensionering, som statsmakterna gått in för, skulle kunna anses säkerställd. Departementschefen funne därför, att biskopsemeritilönernas maximiantal borde ökas från två till tre. Att härvid hänsyn måste tagas till biskopslöneregleringsfondens förmåga att bära de bördor, som sålunda skulle kunna påläggas fonden, låge i öppen dag, men något hinder från synpunkten av fondens bärkraft syntes mot det föreliggande förslaget ej föreligga, då, på sätt redan nu ägde rum, en särskild prövning härutinnan givetvis alltid borde föregå beslut om utdelandet av varje ny emeritilön från fonden.

För närvarande är endast en av de två för biskopar avsedda emeritilönerna tagen i anspråk. Innehavaren av denna emeritilön uppnår under innevarande år en ålder av 86 år. Av biskoparna i landets 12 stift uppnår en under 1931 en ålder av 71 år, de båda biskoparna i de norrländska stiftet en ålder av 69 år samt en biskop en ålder av 68 år. Levnadsåldern för de övriga biskoparna är 65, 62, 60, 59, 59, 57, 57 och 53 år.

*Biskoparnas
ålder.*

Biskopslöneregleringsfondens tillgångar uppgingo:

vid ingången av år 1900 till	536,620	kronor
» » » » 1910 »	769,587	»
» » » » 1920 »	1,074,014	»
» » » budgetåret 1925/26 till	1,388,828	»
» » » » 1926/27 »	1,492,305	»
» » » » 1927/28 »	1,533,800	»
» » » » 1928/29 »	1,620,003	»
» » » » 1929/30 »	1,640,538	»
» » » » 1930/31 »	1,591,334	»

*Biskopslöne-
reglerings-
fondens
storlek.*

Minskningen i fondens tillgångssumma under budgetåret 1929/30 har för-
anletts av vissa sådana engångskostnader för reparation å biskopshus, som av-
ses i kammarkollegii och statskontorets ovannämnda utlåtande.

Under hänvisning till ovanintagna uttalande av 1927 års riksdag får ut-
skottet, som vid behandling av det framlagda förslaget icke funnit anledning
till anmärkning mot detsamma, hemställa,

Utskottet.

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 24 februari 1931.

På första lagutskottets vägnar:

G. A. BJÖRKMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Klefbeck, Larson* i Lerdala, *Anderson* i Hägelåkra, *Bissmark, Wagnsson**, *Julin** och *Nordborg*;

från andra kammaren: herrar *Björkman, Lindley, Olsson* i Rimforsa*, *Johans-
son* i Brånalt och *Sjögren*, fru *Östlund*, fröken *Wellin** samt herr *Grapenson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.